

MAPE-info 12.6.2023

Tilastoyksikkö
Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto, Suomen Pankki

Ohjelma

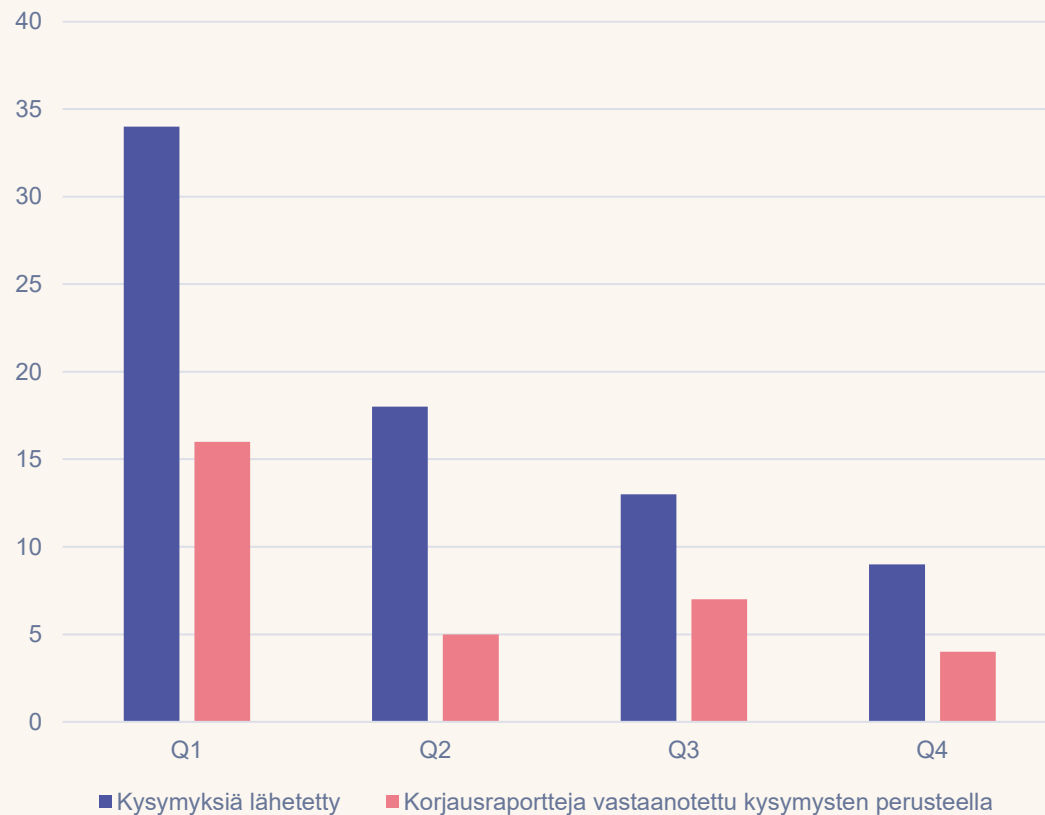
- Tilaisuuden avaus
- Palaute vuoden 2022 raportointikierroksista
- Rikkomisseuranta
- DCS2-raportointijärjestelmän tulevaisuus
- Usein kysytyjä kysymyksiä
- Raportointiohjeiden päivitys
- Vapaata keskustelua

Yleinen palaute vuoden 2022 raportointikierroksista

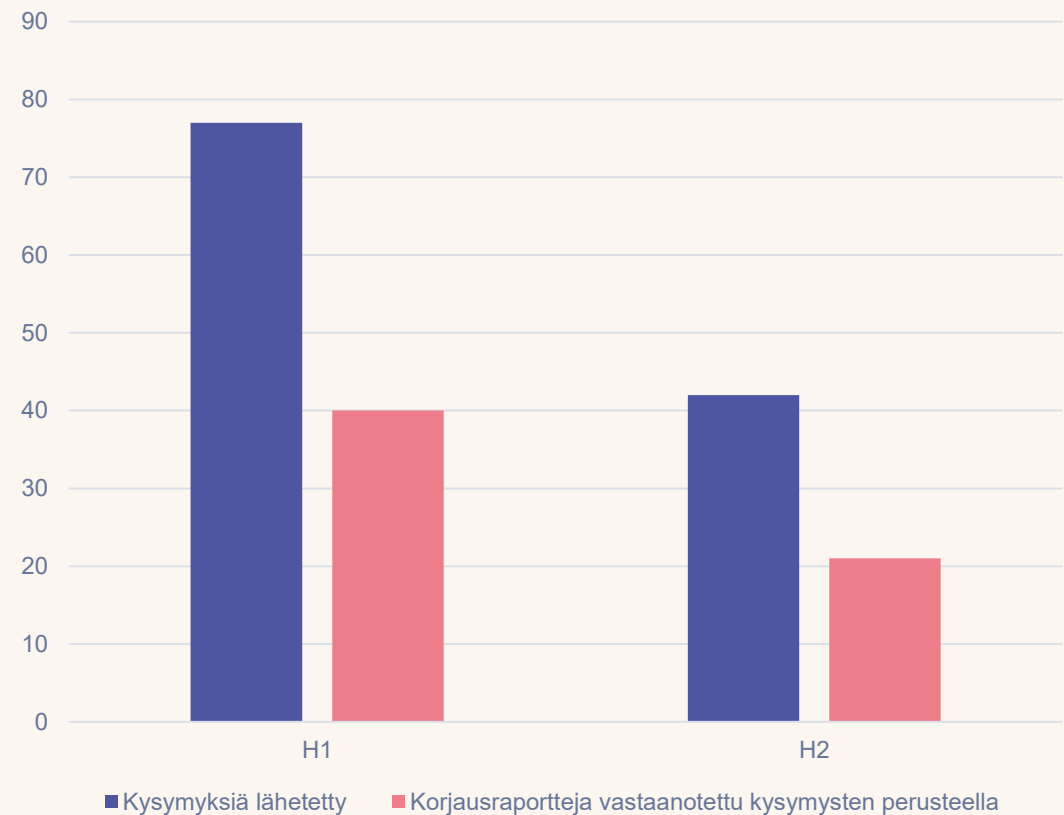
- Raportit saatu pääsääntöisesti ajallaan ja SP:n esittämiin kysymyksiin vastattu hyvin
- Monet raportoijat ottivat rohkeasti yhteyttä ja selvitettiin raportointiin liittyviä epäselvyyksiä yhdessä etukäteen
- Q-raportointikierrokset (täysraportoijat):
 - Raporttien laatu parantunut vuoden aikana
 - Laadunvalvonnassa esiin nousseiden kysymysten lukumäärä hyvin pieni 2023Q1-kierroksella
- H-raportointikierrokset (täysraportoijat):
 - Raporttien laatu parani H1 -> H2
 - Laadunvalvontakierros oli tiiviimpi ja korjausraportit saatiin nopeasti
- Vuosiraportointi (häntäraportoijat)
 - Kaikkiin raportoijiin oltiin yhteydessä laadunvalvonnan yhteydessä ainakin kerran
 - Ensimmäinen raportointikierros osin haastava ja raporttien toimituksissa myöhästymisiä, mitkä eivät toivottavasti toistu seuraavalla vuosiraportointikierroksella

Täysraporttien laadunvalvontakierrokset nopeutuneet merkittävästi

Täysraporttien Q-laadunvalvonta

Täysraporttien H-laadunvalvonta

Laadunvalvonnan periaatteet 2022

- Ensimmäisten raportointikierrosten aikana varmistettu raportoilta että raportoidut tiedot vastaavat yrityksen asiakasmaksuihin liittyvää toimintaa.
- Vuonna 2022 täysraportoilille sallittiin pieniä eroja Q- ja H-raporttien välillä.
- Laadunvalvonnassa keskityttiin maksutapahtumien raportointiin EKP-aikasarjojen näkökulmasta

Laadunvalvonnan painotukset 2023

- Vuoden 2023 raportoinnista alkaen Q- ja H-raporttien välisiä eroja lähdetään kuromaan umpeen. Lähivuosien tavoitteena on, että samalla tasolla raportoitavat tiedot vastaisivat toisiaan
 - Esim. issuereiden raportoimat sähköiset etäkorttimaksut $Q1+Q2=H1$
- Yksittäisiä aihe-alueita, mihin keskitytään:
 - Mobiilimaksaminen ja verkkokauppa
 - Maksutapahtumien maajakauma
 - Toimialakoodit
 - Tilien ja talletusten lukumäärät

Laadunvalvonnan sujuvuus

- Jos raportoivan yrityksen toiminta muuttuu, muuttuu usein myös raportointi. Kannustamme raportoijia olemaan hyvissä ajoin yhteydessä, jos tarvitsette ohjeistusta uusien maksupalvelujen tai roolien raportointiin
- Kehitämme laadunvalvontaa jatkuvasti, joten aiempien raportointiperiodien poikkeamia saatetaan huomata vasta myöhemmin
- Jos raportin toimittaminen näyttää viivästyvän esim. teknisten syiden vuoksi, toivomme varhaista yhteydenottoa
- Jos raportissa on havaittu laatupoikkeamia, niistä ilmoittaminen meille on suotavaa

Rikkomisseuranta 1/2

- Taustalla EKP:n asetus (EU) 2022/1917 tilastointiin liittyvien tiedonantovaatimusten noudattamatta jättämistä koskevista rikkomismenettelyistä
- Rikkomisseurantajärjestelmää sovelletaan kaikkiin EKPJ:n tilastoasetusten mukaisiin tilastoihin, siis myös MAPE-tiedonkeruuseen
- Uutta asetusta sovelletaan 2024M03 alkaen
- Asetus sitoo sekä keskuspankkia että tiedonantajia

Rikkomisseuranta 2/2

- Suomen Pankki seuraa jatkuvasti, että tiedonantajat noudattavat tiedonantovaatimuksia. Raportoinnin vähimmäisvaatimukset määritelty maksuliiketilastoasetuksen liitteessä IV
- **Rikkomisseurannan välttää raportoimalla tiedot ajallaan tai sopimalla keskuspankin kanssa lisäajasta raportoinnille**

DCS2-raportointijärjestelmä

- DCS2-raportointipalvelun järjestelmätoimittaja Posti Messaging päättänyt Suomen Pankin kanssa tehdyn sopimuksen palvelun ylläpidosta. Järjestelmästä luovutaan ensi vuoden aikana.
- Suomen Pankki valmistelee korvaavan järjestelmän käyttöönottoa ja tiedottaa raportoijia heti, kun enemmän tietoa on saatavilla.
- Pyrimme minimoimaan raportoijalle aiheutuvat muutokset.
- Vaikka DCS2-palvelusta ensi vuoden kuluessa luovutaan, muistutamme raportoijia pitämään vielä yllä yhteyshenkilölistoja ja eri rooleja DCS2:ssa
 - **Raportoiija:** Raporttien koostaja ja lähettäjä
 - **Yhteyshenkilö:** Raportoitujen tietojen asiantuntija, jota voimme lähestyä raporttien sisältöä koskevissa laadullisissa kysymyksissä
 - **Pääkäyttäjä:** Yrityksen käyttäjien roolien ja käyttöoikeuksien hallinta

Usein kysytyjä kysymyksiä – osa 1

- Maksupalveluntarjoajalla ei ole raportoitavia maksutapahtumatietoja
 - Täyttä vapautusta raportoinnista ei voi saada. Jos toimilupa tai rekisteröinti on voimassa, maksupalveluntarjoaja on raportointivelvollinen MAPE-tiedonkeruussa.
 - Minimivaatimus on raportoida yksi tai useampi ACCO-tietue.
- Konttoritietojen raportointi
 - ACCO-tietueella kolme eri konttorierää
 - Konttorit yhteensä (A050), Maksupalveluja tarjoavat konttorit (A051) ja Käteispalveluja tarjoavat konttorit (A052)
 - **Konttorit yhteensä** sisältää kaikki raportointimaassa sijaitsevat konttorit. Pääkonttorit luetaan mukaan lukuun, mutta ulkomaisia sivukonttoreita ei.
 - **Maksupalveluja tarjoavat konttorit** sisältää sellaiset konttorit, joissa voidaan tehdä maksupalveluihin liittyviä suorituksia. Nämä konttorit sisältyvät myös erään konttorit yhteensä (A050).
 - **Käteispalveluja tarjoavat konttorit** sisältää konttorit, jotka tarjoavat käteispalveluita. Nämä konttorit sisältyvät myös erään maksupalveluja tarjoavat konttorit (A051) ja konttorit yhteensä (A050).

Usein kysytyjä kysymyksiä – osa 2

- Maksutilin määritelmä
 - Maksutilit sisältää maksupalveludirektiivin 4 artiklan mukaiset maksutilit, joita käytetään maksutapahtumien toteuttamiseen. Maksutilejä ovat mm. siirtokelpoiset yön yli –talletustilit, sähköisen rahan tilit ja esimerkiksi luottotoiminnolliset luottokorttitilit. Kaikki maksutilit raportoidaan, riippumatta siitä, onko tilin saldo positiivinen, nolla tai negatiivinen. Raportoitava lukumäärä tarkoittaa tilien määrää raportointijakson lopussa.
 - Jos maksupalveluntarjoaja raportoi maksutilejä, osa maksutileistä tulee raportoida myös talletuksina (ACCO-tietueen erä A010)
 - Kaksi keskeistä ominaisuutta:
 - Maksutilin tulee olla maksupalvelunkäyttäjän nimissä
 - Maksutiliä tulee voida käyttää maksutapahtumien toteuttamiseen

Usein kysytyjä kysymyksiä – osa 3

- Perusmaksutilin määritelmä
 - Perusmaksutilillä tarkoitetaan luottolaitoslain (610/2014) luvun 15 luvun pykälissä 6 ja 6 a pykälissä määriteltyä tiliä, johon sovelletaan lain 6 b pykälässä määriteltyjä erityisiä irtisanomis- ja purkamisehtoja.
 - Avatut perusmaksutilit (A022) -erän raportoi se luottolaitos, missä perusmaksutili on avattu. Evätyt perusmaksutilihakemukset (A023) -erän raportoi se luottolaitos, mihin perusmaksutilihakemus on tehty. Perusmaksutilin määritelmän mukaan tililtä täytyy pystyä toteuttamaan maksuja ja sinne täytyy voida tehdä talletuksia. Maksulaitokset eivät voi ylläpitää asiakkaidensa perusmaksutilejä, koska eivät voi ottaa vastaan talletuksia, eikä näitä eriä (A022 ja A023) siten tarvitse maksulaitosten raportoida.

Päivittyvä raportointiohje

- Uusi sisältöohjeen ja tietuemuodon versio julkaistaan 19.06.2023, ohjeet voimaan 2024 alusta alkaen
- Kaikki uudet raportointivaatimukset korostettu tietuemuodossa ja sisältöohjeessa keltaisella
- Nostoja tulevista muutoksia:
 - CARD-tietueella mahdollista raportoida Diners-korteille skeema
 - HPAY-tietueella raportoidaan päätteen sijaintimaa petollisille käteisnostoille
 - APAY-tietueella raportoidaan sähkörahakortin lataukset ja purut sekä päätteen sijaintimaa petollisille käteisnostoille
 - Korttimaksujen hyvitykset raportoitavaksi HPAY, QPAY ja APAY-tietueilla

Päivittyvä raportointiohje – korttimaksujen hyvitykset 1/2

- Korttimaksujen hyvitysten eli maksun palautusten ja muiden vastakkaissuuntaisten korttimaksutapahtumien raportointi tulee osaksi MAPE-raportointia
 - Korttimaksujen hyvitystapahtumien raportointia ei ole aiemmin (MATI:ssa tai MAPE:ssa tähän saakka) ohjeistettu tarkasti
 - Moni on vähentänyt korttimaksujen hyvitystapahtumat (=maksun palautukset) korttimaksujen kokonaisvolyymistä
 - EKP ohjeistaa raportoimaan korttimaksujen hyvitykset erillisinä transaktioina

Päivittyvä raportointiohje – korttimaksujen hyvitykset

2/2

- Hyvitystapahtumien raportointiohje sisältyy sisältöohjeen versioon 1.4. Ohjeen keskeinen sisältö:
 - Hyvitystapahtumat ja muut vastakkaissuuntaiset korttimaksutapahtumat raportoidaan omalla koodiarvolla ”Korttihyvitys (RCP)” kentässä 6 Maksupalvelu
 - Raportoijan rooli RCP-tapahtumissa on päinvastainen kuin alkuperäisessä korttimaksutapahtumassa: kortin liikkeeseenlaskija (alkuperäisessä tapahtumassa maksajan PSP, rooli = ER), joka vastaanottaa hyvitystapahtuman, raportoi hyvitykset maksunsaajan maksupalveluntarjoajana (rooli = EE). Korttimaksun vastaanottaja / acquirer (alkuperäisessä tapahtumassa maksunsaajan PSP, rooli = EE), joka käynnistää hyvitystapahtuman fyysisellä tai virtuaalisella päätteellä, raportoi hyvitykset maksajan maksupalveluntarjoajana (ER).
- Korttimaksujen peruutuksia ei raportoida erillisinä transaktiona, vaan ne voi vähentää korttimaksujen volyymeistä aikaisempaan tapaan.

Esimerkki korttimaksujen hyvityksestä

- Asiakas palauttaa ostamansa tuotteen kauppiaalle ja kauppias palauttaa asiakkaan varat asiakkaan kortille. Korttimaksun hyvitys sisällytetään maksuliiketilastoihin:
 - Hyvitystapahtuman käynnistäjä, eli kauppiaan maksupalveluntarjoaja (acquirer), raportoi lähetetyn korttimaksun asiakkaan kortille **maksajan PSP:n** roolissa.
 - Hyvitystapahtuman vastaanottaja, eli kortin liikkeeseenlaskija (issuer), raportoi vastaanotetun korttimaksun liikkeeseen laskemalleen kortille **maksunsaajan PSP:n** roolissa.
 - Huom. Vain sellaiset hyvitystapahtumat sisällytetään korttihyvityksiin, joissa hyvitys tehdään **korttiraidetta** pitkin. Jos hyvitys tehdään tilisiirtona, hyvitystapahtuma raportoidaan tilisiirtona.

Yleisiä ohjeita tuleville raportointikierroksille

- Jos raportin toimittaminen näyttää viivästyvän esim. teknisten syiden vuoksi, muistakaa pyytää lisäaikaa viimeistään määräpäivään klo 16.00 mennessä
- Mikäli raportin toimittaminen viivästyy määräajasta, raportoijalle lähtee automaattinen muistutusviesti DCS2:n kautta
- Korjausraportit toimitetaan DCS2-palvelun kautta
 - Korjausraportin tulee olla täydellinen uusi raportti, joka korvaa kokonaisuudessaan aiemman raporttiversiön
- Mikäli raportoinnissa on ongelmia, kehotamme ottamaan matalalla kynnyksellä yhteyttä paystat@bof.fi

Seuraavat askeleet

- MAPE-infon esityskalvot ladataan raportointiohjesivulle suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi
- Linkki palautekyselyyn lähetetään osallistujille tilaisuuden jälkeen
 - Kyselyn avoimessa kohdassa voi antaa palautetta sekä infosta että aiemmista raportointikiirroksista
- 2023Q2-raportin määräaika **31.7.2023**
- Seuraavan H-raportin (2023H1) määräaika **31.8.2023**
- Häntäraportoitijien A-raporttien (2023H01 ja 2023H02) määräaika **29.2.2024**
- Järjestämme mielellämme kahdenvälisiä tapaamisia raportoitijien kanssa ja vastaamme kysymyksiin sähköpostitse

Kiitos!

Palautekysely: <https://www.lyyti.fi/questions/8eccdda340>

suomenpankki.fi

Rikkomisseuranta – lisäkalvot 1/2

- Termejä

- **Väitetty rikkominen** = keskuspankin havaitsema laiminlyönti, mitä EKP:n johtokunta ei ole vielä vahvistanut rikkomiseksi
 - **Kumulatiivinen väitetty rikkominen** = vähintään kolme väitettyä rikkomista neljän perättäisen vuosineljänneksen aikana (täysraportoitijien Q-raportointi) tai kaksi peräkkäistä väitettyä rikkomista (täysraportoitijien kaksi perättäistä H-raportointia tai häntäraportoitijien kaksi perättäistä vuosiraportointia)
- **Vakava väärinkäytös/rikkominen** = järjestelmällinen tai tahallinen väärää toimintaa, mikä ilmoitetaan välittömästi EKP:lle

- Yhdenmukainen kehikko kaikille keskuspankeille

- Seuranta/valvonta- ja kirjaamismenettely
- Raportointimenettely
- Ilmoitusmenettely
- Korjaavia toimia koskevan suunnitelman hyväksyminen ja täytäntöönpano
- Rikkomismenettely

Rikkomisseuranta – lisäkalvot 2/2

- Asetus tilastointiin liittyvien tiedonantovaatimusten noudattamatta jättämistä koskevien rikkomismenettelyistä ja päätöksen EKP/2020/10 kumoamisesta ([EKP/2022/31](#))
- EKP:n päätös tilastointiin liittyvien tiedonantovaatimusten väitettyihin rikkomisiin liittyvien seuraamusten laskentamenetelmästä ([EKP/2022/32](#))